HENSTILLINGER

KOMMISSIONENS HENSTILLING

af 11. juli 2011

om initiativet til fælles programlægning af forskningsindsatsen »Flere år, bedre liv — demografiske forandringer: potentiale og udfordringer«

(2011/413/EU)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 181, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Antallet af europæere på over 65 år forventes at stige betydeligt med 42 % fra 87 mio. i 2010 til 124 mio. i 2030 ([1]). Denne fortsatte stigning i den forventede middellevetid er et væsentligt fremskridt, der er gjort i nyere tid. Men samtidig risikerer det at lægge yderligere pres på økonomien, samfundet og de offentlige finansers bæredygtighed.

(2) En af følgerne af de aldrende samfund er, at behovet for offentlig tilvejebringelse af aldersrelaterede overførsler og tjenesteydelser vil vokse. De finanspolitiske virkninger af befolkningens aldring forventes derfor at være ganske betragtelig i næsten samtlige medlemsstater. På grundlag af den nuværende politik forventes de aldersrelaterede offentlige udgifter samlet set at stige i gennemsnit med 4 ¾ procentpoint af BNP ved udgangen af 2060 i EU, især på baggrund af udgifter til pensioner, sundhedsvæsen og langtidspleje (plejesektoren er yderligere hæmmet af en skrumpende og ofte utilstrækkelig uddannet arbejdsstyrke) ([2]).

(3) Reduktionen på omkring 50 mio. personer i den erhvervsaktive befolkningsgruppe mellem 2010 og 2060 og den tilsvarende stigning i ældrebyrden, der hovedsagelig allerede vil finde sted inden 2030, kunne forårsage et fald i BNP-væksten, medmindre fænomenet kan kompenseres med øgede bidrags- og beskæftigelsesprocenter i alle arbejdsstyrkens segmenter samt øget produktivitetsvækst ([3]).

(4) I betragtning af den skrumpende og aldrende befolkning er der store fordele for samfundet forbundet med at forlænge ældre menneskers aktive og sunde liv, f.eks. ved bedre at integrere dem i erhvervslivet og samfundet og ved at hjælpe dem med at være uafhængige noget længere (derved øges livskvaliteten for ældre borgere og deres omsorgspersoner), ved at forbedre de sociale sikringsordningers bæredygtighed (pensioner, sundhedsvæsen og langtidsplejeordninger) og ved at skabe store nye markedsmuligheder for innovative løsninger på god alderdom.

(5) Europa 2020-strategien har identificeret den demografiske aldring både som en udfordring og en mulighed for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, og i flagskibsinitiativerne »En digital dagsorden for Europa« ([4]), »Innovation i EU« ([5]), »En dagsorden for nye kvalifikationer og nye job« og »En europæisk platform mod fattigdom« optræder dette emne som en prioriteret opgave. Sektorpolitikker for fleksibilitet og sikkerhed (flexicurity) i den europæiske beskæftigelsesstrategi erkender, at det er nødvendigt med en overordnet tilgang inden for personalepolitik, og det er nødvendigt med en livslang tilgang til arbejde for at skabe arbejdsmarkedsdeltagelse og fjerne eksisterende hindringer.

(6) Kommissionen foreslog den 6. september 2010 at udnævne 2012 som det europæiske år for aktiv aldring; hensigten hermed er at støtte medlemsstaterne i deres bestræbelser på at hjælpe de ældre til at forblive i arbejdsstyrken og dele ud af deres erfaringer, fortsat spille en aktiv rolle i samfundet og leve så sundt, uafhængigt og meningsfuldt som muligt ([6]).

(7) Der er et øjeblikkeligt behov for at udbygge videnbasen om selve aldringsprocessen og om aldringens virkninger for samfund og erhvervsliv for at støtte en evidensbaseret politik.

(8) For at tage fat på ovennævnte problematik og udnytte mulighederne kræves der en samordnet indsats for at fremme et forskningssamarbejde af høj kvalitet med det sigte at yde forskningsresultater som støtte for indsatsen.

([1]) Antallet af europæere på over 65 vil næsten fordobles i de næste 50 år — fra 87 mio. i 2010 til 153 mio. i 2060 — Eurostat, Europop2010-befolkningsprognoser.
([2]) *Ibidem*.
([3]) KOM(2009) 180 endelig: Konsekvenserne af befolkningsaldringen i EU (Rapport om befolkningsaldringen 2009).
([4]) 9981/1/10 REV 1.
([5]) 14035/10.
([6]) Rådets konklusioner (EPSCO december 2010) 18132/10.

(9) På Rådets møde den 26. maj 2010 ([1]) (konkurrenceevne) fastlagde og underbyggede det et sæt fælles programlægningstiltag (JPI), herunder »flere år, bedre liv — demografiske forandringer: potentiale og udfordringer«, hvor fælles programlægning ville udgøre en væsentlig merværdi i forhold til medlemsstaternes igangværende fragmenterede bestræbelser. Rådets konklusioner omfatter derfor en anerkendelse af nødvendigheden af at lancere et initiativ til fælles programlægning på dette område og en opfordring til Kommissionen om at bidrage til udarbejdelsen heraf.

(10) Medlemsstaterne har ved formelt forpligtende brev bekræftet, at de vil deltage i et sådant JPI.

(11) Fælles programmering af forskning i demografiske forandringer og befolkningens aldring vil gøre det muligt at koordinere forskningen på dette område og bidrage væsentligt til udviklingen af et fuldt operationelt europæisk forskningsområde (ERA) for aldring samt styrke Europas førende position og konkurrenceevne på dette område.

(12) For at nå målene i henstillingen bør medlemsstaterne sikre samarbejde og komplementaritet med større tilknyttede tiltag: det fælles program »Længst muligt i eget hjem« (Ambient Assisted Living — AAL) ([2]), innovationspartnerskab inden for aktiv og sund aldring, forskning og udvikling støttet af rammeprogrammet, navnlig inden for informations- og kommunikationsteknologi (ikt), sundhed og samfundsvidenskab såvel som andre forskningstiltag såsom SHARE ERIC ([3]) og ERA-AGE II ([4]).

(13) For at gøre det muligt for Kommissionen at aflægge rapport til Europa-Parlamentet og Rådet bør medlemsstaterne jævnligt aflægge rapport til Kommissionen om, hvordan gennemførelsen af dette initiativ til fælles programlægning skrider frem —

VEDTAGET DENNE HENSTILLING:

1. Medlemsstaterne tilskyndes til at udvikle og opretholde en fælles vision om, hvordan samarbejde og koordinering inden for forskning på europæisk plan kan bidrage til at imødegå virkningerne af demografiske forandringer og udnytte de muligheder, de giver.

2. Medlemsstaterne tilskyndes til at opstille en strategisk forskningsdagsorden med forskningsbehov og -mål på mellemlang til lang sigt inden for demografiske forandringer. Den strategiske forskningsdagsorden bør indeholde en gennemførelsesplan med højt prioriterede mål og tidsfrister samt en nærmere angivelse af, hvilke foranstaltninger, instrumenter og ressourcer der er nødvendige.

3. Medlemsstaterne opfordres til at inddrage følgende foranstaltninger i den strategiske forskningsdagsorden og implementeringsplanen:

a) finde frem til og udveksle oplysninger om relevante nationale programmer og forskningsaktiviteter

b) styrke den fælles kapacitet for fremtidsstudier og teknologivurderinger

c) udveksle information, ressourcer, bedste praksis, metoder og retningslinjer

d) udpege områder eller forskningsaktiviteter, der vil drage fordel af koordinering eller fælles forslagsindkaldelser eller samling af ressourcer

e) fastlægge vilkårene for den fælles forskningsindsats inden for de i litra d) nævnte områder

f) overveje behovsændringerne hos de ældre såvel som deres formelle og uformelle plejepersoners behov i forbindelse med udarbejdelsen af mål for aldringsforskningsprogrammer

g) dele, hvor dette er relevant, eksisterende forskningsinfrastrukturer eller udvikle nye faciliteter, såsom fælles databaser eller modeller til analyse af aldringsprocesser

h) tilskynde til øget samarbejde mellem den offentlige og den private sektor samt til åben innovation mellem forskellige forskningsaktiviteter og erhvervssektorer, der er forbundet med demografiske forandringer og befolkningsaldringen

i) eksportere og formidle viden, innovation og tværfaglige metodologiske tilgange

j) oprette netværk mellem centre, der beskæftiger sig med forskning i demografiske forandringer og befolkningsaldringen.

4. Medlemsstaterne opfordres til at opretholde et fælles forvaltningsorgan for forskning i demografiske forandringer og befolkningsaldring med mandat til at opstille fælles betingelser, regler og procedurer for samarbejde og koordinering og til at overvåge gennemførelsen af den strategiske forskningsdagsorden.

5. Medlemsstaterne tilskyndes til i fællesskab at gennemføre den strategiske forskningsdagsorden gennem deres nationale forskningsprogrammer i henhold til retningslinjerne for rammebestemmelserne for fælles programlægning, der er blevet udarbejdet af Rådets Gruppe på Højt Plan for Fælles Programlægning.

([1]) 10246/10.
([2]) Rapport om fælles beslutningstagning, pressemeddelelse: http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?language = en&type = IM-PRESS&reference = 20080121IPR19252
([3]) http://www.share-project.org/t3/share/fileadmin/press_information/SHARE_ERIC-EN_upload.pdf
([4]) http://futurage.group.shef.ac.uk/

6. Medlemsstaterne tilskyndes til at samarbejde med Kommissionen om at undersøge mulige initiativer fra Kommissionens side med henblik på at bistå medlemsstaterne med at opstille og gennemføre den strategiske forskningsdagsorden og om at koordinere det fælles program med andre EU-initiativer på dette område, såsom innovationspartnerskabet inden for aktiv og sund aldring og det fælles program »Længst muligt i eget hjem«.

7. Medlemsstaterne tilskyndes til jævnligt at aflægge rapport til Kommissionen om, hvordan gennemførelsen af dette initiativ til fælles programlægning skrider frem ved aflæggelse af årlige statusrapporter.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2011.

På Kommissionens vegne

Neelie KROES

Næstformand